

KANSER SA BITUKA (COLON O MALAKING BITUKA)

Ang mga polyp sa bituka ay mga abnormal na paglaki sa colon (malaking bituka) o tumbong na maaaring maging kanser kung hindi aalisin.

Sa mga Asian American, ang kanser sa malaking bituka ang pangalawa sa pinakakaraniwang nada-diagnose na kanser.¹ Ang mga Asian American ang isa sa may pinakamababang bilang ng nasusuring kanser sa malaking bituka sa Estados Unidos na may 52% lamang ng regular na nagpapasuri kumpara sa 66% na mga hindi Hispanic na puti.²

Ang mga katutubong Hawaiian na kalalakihan ay ang may pinakamataas na bilang ng pagkamatay mula sa kanser sa malaking bituka sa lahat ng mga pangkat etniko.³

MGA SINTOMAS

Hindi palaging nagkakaroon ng sintomas ang kanser sa malaking bituka. Kung mayroon mang mga sintomas, maaaring kabilang dito ang:

- Pagbabago sa dalas ng pagdumi
- Dugo sa iyong dumi
- Pagtatae, kahirapang dumumi, o pakiramdam na hindi nawawalan ng laman ang bituka
- Pananakit ng tiyan, o pamumulikat na hindi nawawala
- Hindi maipaliwanag na pagbaba ng timbang

MGA SALIK NG PANGANIB

Tumataas ang panganib mong magkaroon ng kanser sa malaking bituka habang ikaw ay tumatanda. Kabilang sa iba pang salik ng panganib ang:

- Inflammatory bowel disease
- Personal o kasaysayan sa pamilya
- Genetic disorder
- Kakulangan ng pisikal na gawain
- Diyeta na kulang sa prutas at gulay
- Pagkakaroon ng labis na timbang o obese
- Paggamit ng alak at tabako

PAG-IWAS AT PAGSUSURI

Bawasan ang tyansang magkaroon ka ng kanser sa malaking bituka sa pamamagitan ng:

- Pagdaragdag ng pisikal na gawain
- Pagkain ng mga prutas at gulay tulad ng breadfruit, taro, repolyo, mangga, papaya, bok choy
- Paglilimita sa pag-inom ng alak
- Pag-iwas sa paninigarilyo/tabako

Inirerekomenda ng U.S. Preventive Services Task Force na ang mga nasa hustong gulang na 45 hanggang 75 ay masuri para sa kanser sa malaking bituka.

MGA URI NG PAGSUSURI:

Kasama sa mga pagsusuri sa dumi ang:

- **Guaiac-based fecal occult blood test (gFOBT)** gumagamit ng kemikal na guaiac upang makita ang dugo sa dumi.
  - **Gaano Kadalas:** Isang beses sa isang taon
- **Fecal immunochemical test (FIT)** gumagamit ng mga antibodies upang makita ang dugo sa dumi.
  - **Gaano Kadalas:** Isang beses sa isang taon
- **FIT-DNA test (stool DNA test)** sumusuri para sa binagong DNA at para sa presensya ng dugo.
  - **Gaano kadalas:** Kada tatlong taon

Flexible sigmoidoscopy sinusuri ang mga polyp o kanser sa loob ng tumbong at ibabang ikatlong bahagi ng colon.

- **Gaano kadalas:** Kada 5 taon, o tuwing 10 taon na may kasamang FIT bawat taon

Colonoscopy nagsisilbing follow-up na pagsusuri kung may nakitang kakaiba sa panahon ng isa sa iba pang mga naunang pagsusuri.

- **Gaano kadalas:** Kada 10 taon, kung hindi mataas ang panganib mong magkaroon ng kanser sa bituka

CT colonography gumagamit ng X-ray at mga computer upang makagawa ng mga larawan ng buong colon para sa pagsusuri ng doktor.

- **Gaano kadalas:** Kada 5 taon

Bisitahin ang iyong doktor, Community Health Center, Rural Health Center, o Native Hawaiian Health Center kung mayroon kang anumang mga tanong o gusto mong malaman kung anong pagsusuri ang pinakamainam para sa iyo.

MGA SANGGUNIAN

- Find a Health Center: findahealthcenter.hrsa.gov
- National Cancer Institute Helpline: cancer.gov/help or call 1-800-4-CANCER
- American Cancer Society: cancer.org or call 1-800-ACS-2345